

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3499/23
18.7.2023.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Светлане Павић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгомир Настић, адвокат из Београда, улица Македонска број 17, против тужених ББ из ... и малолетног ВВ из ..., чији је законски заступник мајка ББ, а чији је заједнички пуномоћник Никола Радосављевић, адвокат из Београда, улица Омладинских бригада број 210, ради утврђења, вредност предмета спора 600.000,00 динара, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П бр. 20891/13 од 25.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.07.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П бр. 20891/13 од 25.04.2023. године у ставу другом, трећем, четвртм и петом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиоца изјављена против решења садржаног у ставу првом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П бр. 20891/13 од 25.04.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ се као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ставом првим изреке ожалбене пресуде, дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 04.03.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништав став други својеручног завештања покојног ГГ, бившег из ..., сачињеног дана 26.08.2005. године, којим се тужилац искључује из наслеђа. Ставом трећим изреке, одбијен је као

неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је нужни део тужиоца са уделом од 1/4 дела на утврђеној заоставштини покојног ГГ ближе описаној у садржају наведеног става, што су тужени дужни да признају и трпе. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је неосновано његово искључење из наслеђа у ставу 2. својеручног завештања пок.ГГ, бив. Из ..., ул. ..., ЈМБГ ..., сачињеног 26.08.2005. године, те да је оставилац својим својеручним завештањем повредио нужни наследни део тужиоца АА, јер је целокупну своју покренуту и непокретну имовину оставио у наслеђе туженима, кћерки ББ из ... и унуку ВВ из ..., те да се врши редукција овог завештања, тако што се утврђује да је тужилац сувласник са уделом од 1/4 идеалног дела на утврђеној заоставштини иза пок. ГГ ближе описаној у наведеном ставу. Ставом петим изреке обавезан је тужилац да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 290.250,00 динара, у року од 15 дана од дана од пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде странке су благовремено изјавиле жалбе и то тужилац против одлуке у целини, а тужени против одлуке о трошковима поступка из става петог изреке из свих законом прописаних разлога.

Тужени су дали одговор на жалбу тужиоца.

Ценећи најпре дозвољеност жалбе тужиоца у вези са одлуком из става првог изреке, овај суд је оценио да је иста недозвољена.

Наиме, одредбом члана 389 став 1 ЗПП, између осталог прописано је да ће недозвољену жалбу другостепени суд одбацити решењем уколико то није учинио првостепени суд сагласно овлашћењима из члана 378 овог закона, док је одредбом члана 378 став 3 цитираног закона прописано да је жалба недозвољена уколико је жалбу изјавило лице које нема правни интерес за подношење жалбе.

У конкретном случају, ставом првим изреке ожалбене пресуде, дозвољено је објективно преиначење тужбе тужиоца из поднеска од 04.03.2022. године, којим је поред основног захтева у тужби постављен и евентуални тужбени захтев садржан у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде, због чега тужилац нема правни интерес да побија ожалбену пресуду у том делу, имајући у виду да је ставом првим изреке дозвољено да се одлучује о свим захтевима које је поставио тужилац, па је применом одредбе члана 401 тач. 1 ЗПП (Сл. Гласник Р. Србије број 72/11 са свим изменама и допунама), одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Надаље, оцењујући жалбене наводе странака за преостали део ожалбене пресуде, у смислу овлашћења из члана 386 ЗПП, овај суд је оценио да су жалбе странака неосноване.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне.

Из утврђеног чињеничног стања следи да су парничне странке блиски сродници, односно да је тужиоцу, првотужена ББ сестра по оцу, а малолетни ВВ сестрић, односно син тужене ББ. Отац тужиоца и првотужене ББ, ГГ је са мајком тужиоца, ДД, 1978 године закључио брак. Брачна заједница између њих је фактички престала 1994. године, а брак је разведен правноснажном пресудом Трећег општинског суда у Београду П 58/95 од 25.12.1996. године. У том браку рођен је тужилац, који је након развода брака поверен мајци на самостално вршење родитељског права. Дана 26.08.2005. године, пок. ГГ, који је преминуо 10.11.2009. године, сачинио својеручно завштање, којим је целокупну своју покретну и непокретну имовину оставио својој кћерки ББ – ... и унуку ВВ. Истим завештањем овластио је своју кћерку да води судске спорове који се тичу крађе патената у Крагујевцу и то пред Општинским, Окружним и Трговачким судом, крађе куће у ..., који спор се води пред Трећим општинским судом у Београду, као и спор о крађи средстава у ... Ставом другим завештања констатовано је да свом сину, овде тужиоцу АА не оставља ништа због давања лажних изјава на суду, бесправне продаје куће у ... и учествовања у крађи 100.000 фунти у Енглеској. У завештању је, такође наведено да он тестамент пише при здравом разуму, без принуде и то својеручно и да га ставља у судски депозит. Након смрти ГГ инициран је оставински поступак пред Првим основним судом у Београду у предмету О бр. 1903/10, те је исти поступак решењем истог суда од 03.01.2013. године прекинут, јер је након што је проглашено наведено својеручно завештање, наследни учесник АА, овде тужилац оспорио пуноважност истог тестаamenta, због чега је упућен да против тужених покрене парнични поступак ради утврђења непуноважности завештања оставиоца проглашеног на рочишту од 03.02.2011. године. Даље је утврђено да је након фактичког престанка брачне заједнице између пок.ГГ и ДД, иста као поклондавац, свом сину, овде тужиоцу као поклонопримцу уговором од 16.04.1994. године, поклонила кућу у ..., за који уговор је по тужби пок. ГГ утврђена ништавост правоснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П бр. 1216/96-98. Међутим, и поред постојања овог спора ДД је овде тужиоцу, након што је постао пунолетан 1998. године, поново поклонила ову кућу, те је он 1999.године исту продао, иако је знао да је пок.ГГ због ове куће још 04.08.1994. године, против ДД покренуо поступак ради утврђења права својине, с обзиром на околност да је он ову кућу купио 1974.године, односно пре него што је са ДД склопио брак, а да се ДД уз његову сагласност само формално водила као власник, те да је овај поступак окончан након продаје куће, односно 23.04.2007.године, што потврђује решење Трећег општинског суда у Београду П бр. 2988/03, којим се тужба тужиоца сматра повученом. Утврђено је да је због наведене куће покојни ГГ против ДД водио и спор ради сметања поседа по тужби поднетој 1996. године, па је решењем П бр. 3566/05 од 01.02.2007. године, утврђено сметање поседа, али је одбијен захтев тужиоца за реституцију, имајући у виду да је овде тужилац наведену кућу продао ЋЋ још 01.11.1999. године, а што је утврђено из списка предмета П бр. 16926/10. Покојни ГГ је водио и поступак за утврђење ништавости уговора о купопродаји од 01.11.1999. године, закљученог између овде тужиоца као продавца и ЋЋ као купца и то у предмету Трећег општинског суда у Београду П бр. 445/2000, али је наведени поступак окончан прекидом, с обзиром да је ЋЋ преминуо у току наведеног поступка. Утврђено је да је покојни ГГ 1994.године покренуо поступак против ДД и ЕЕ због новца у ... банци, који поступак је окончан доношењем решења којим се тужба сматра повученом (решење Трећег општинског суда у Београду П бр. 301/03-05 од 22.02.2007. године, а што се

утврђује увидом у спис Првог основног суда у Београду П бр. 1686/11). Овде тужилац АА је заједно са мајком ДД водио поступак против пок. ГГ пред Трећим општинским судом у Београду у предмету П.бр. 1328/98, којим су тражили да се обавезе тужени да им исплати одређену суму новца на име закупнине за кућу у ..., међутим, поступак је окончан тако што се тужба сматра повученом. Овде тужилац, је поред наведеног спора против покојног ГГ водио и још два спора и то П.бр. 283/07, којим је тражио исплату 60.000 фунти, по тужби од 06.10.1998. године, који је окончан одбачајем тужбе и по тужби од 19.10.2001. године за исплату 1/2 дела примљене закупнине од куће у ..., који спор је окончан утврђењем да је тужба повучена, што је утврђено из предмета Првог основног суда у Београду П.бр. 16961/10. Током вођења ових поступака, покојни ГГ је активно учествовао у наведеним поступцима, јер је сам или преко пуномоћника састављао поднеске, приступао на рочишта у својству тужиоца и туженог. Према наводима пок. ГГ из списка наведених предмета, овде тужилац је бесправно отуђио како кућу у ..., тако и кућу у ..., фалсификујући исправе да је власник 1/2 те куће, иако је у време када је кућа у ... купљена имао само 12 година. Такође, утврђено је да је овде тужилац са оцем, покојним ГГ прекинуо сваки контакт након што је престала заједница живота између његових родитеља, те да је након продаје куће у ... отишао у Америку, где је био на студијама медицине, а затим се и запослио, да је покојни ГГ и поред размирица које су имали, покушао да са њим успостави контакт преко своје ћерке, првотужене ББ и преко кућних пријатеља ЖЖ и његове супруге ЗЗ и ИИ, који живе у Америци, те је у ту сврху 2005. године и отишао у Америку. Међутим, тужени је одбио било какав контакт са оцем, што је и био разлог сачињавања спорног завештања. Овако поремећени односи између њих су трајали до смрти покојног ГГ, који је преминуо од карцинома, а тужилац није присуствовао његовој сахрани.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те и одредаба члана 61, 62, 63, 85, 155, 156 и 158 Закона о наслеђивању, оценио да је неоснован тужбени захтев тужиоца за утврђење ништавости одредбе става другог својеручног завештања, којим је он искључен из наслеђа иза смрти свог оца, покојног ГГ, нити су испуњени услови да се утврди да је неосновано искључење тужиоца из наслеђа садржано у ставу другом својеручног завештања, а самим тим и да се утврди шта представља његов нужни наследни део, односно да се утврди да је овим завештањем повређен његов нужни наследни део у уделу од 1/4 идеалног дела на заоставштини оставиоца ближе описаној у ставу трећем и четвртом изреке, па је одлучено као у изреци.

Оцењујући жалбене наводе тужиоца овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је одбио као неоснован како основни, тако и евентуални захтев тужиоца. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом члана 61 Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95, са изменама и допунама), прописано је да завешталац може искључити из наслеђа нужног наследника који се повредом неке законске или моралне обавезе теже огрешио о њега (ако се увредљиво или грубо односио према завештаоцу, ако је умишљајно учинио кривично дело према завештаоцу, његовом детету, усвојенику, брачном другу или родитељу, односно уколико се одао нераду и непоштенom животу),

које искључење може бити потпуно и делимично. Одредбом члана 62 овог закона прописано је да искључење мора бити учињено у облику потребном за завештање и мора бити изражено на несумњив начин, с тим да је пожељно да се наведе и узрок искључења и да узрок искључења мора постојати и у време оставиоачеве смрти. Одредбом члана 63 овог закона прописано је да искључени губи наслеђе у мери у којој је искључен, а права осталих који могу наследити одређују се као да је искључени умро пре оставиоца. Одредбом члана 84 овог закона регулисана је форма својеручног завештања, па сагласно цитираној одредби, завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће га својом руком написати и потписати. За пуноважност својеручног завештања није нужно да се у њему назначи датум када је оно сачињено, али је то пожељно. Одредбом члана 155 овог закона прописано је да је завештање ништаво, уколико је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а чланом 156 овог закона прописано је да је ништаво и завештање лица које је због неспособности за расуђивање потпуно лишено пословне способности. Такође, ништаво је и оно завештање које је фалсификовано, а како то прописује одредба члана 157 овог закона. Одредбом члана 158 овог закона, прописано је да ништавост неке одредбе завештања не повлачи ништавост самог завештања, ако оно може опстати без ништаве одредбе или ако та одредба није била одлучујућа побуда због које је завештање сачињено.

У конкретном случају, искључење тужиоца из наслеђа иза смрти оца, садржано је у ставу другом својеручног завештања пок. ГГ од 26.08.2005.године, чиме је искључење учињено сагласно одредби члана 62 Закона о наслеђивању, јер је учињено у облику потребном за завештање и изражено је на несумњив начин. Иако искључење не мора да садржи разлог за искључење, предметно својеручно завештање садржи и разлоге за искључење, а то је понашање тужиоца према пок. ГГ у споровима који су водили поводом продаје куће у ..., за коју је тужилац знао да се поводом исте води више спорова, као и због неовлашћеног учествовања у продаји куће у .... Породични односи између тужиоца и његовог оца били су поремећени у знатној мери, а на шта указује чињеница да између њих од фактичког престанка брачне заједнице живота између покојног ГГ и његове супруге, мајке тужиоца ДД, није било контаката, осим посредних искључиво кроз велики број судских поступака који је између њих вођен, и то како по тужбама покојног ГГ, тако и по тужбама ДД, мајке тужиоца, као и самог тужиоца. Крајем 1990-тих година и почетком 2000. године, тужилац је отишао за Америку, где је студирао медицину, а однос између њега и оца није нормализован, нити су контакти икада успостављени (иако то налажу моралне норме, с обзиром на то да је пок. ГГ подарио живот тужиоцу), па ни када је покојни ГГ боравио у Америци и када је сам и преко пријатеља ЖЖ и његове супруге ЗЗ, као и сведока ИИ, покушавао да успостави контакт са сином, што је овај одбио, а што представља увредљиво и грубо опхођење према родитељу.

Контакти између оца и сина нису обновљени ни након састављања својеручног завештања 2005. године, па све до смрти ГГ, који је преминуо 10.11.2009. године и то након тешке болести, а тужилац који је по професији лекар никада се није интересовао за здравље оца, нити је присуствовао његовом задњем испраћају, због чега је и по налажењу овог суда правилан закључак првостепеног суда да је неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио утврђење ништавости одредбе својеручног завештања

о свом искључењу из наслеђа, као и да се утврди да није постојао основ за његово искључење из наслеђа, те да се и самим тим изврши редукција завештања пок. ГГ, тако што би се утврдио тужиочев нужни наследни део на његовој заоставштини који је повређен сачињавањем својеручног завештања.

Правилност ожалбене пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима тужиоца да је првостепени суд супротно одредби члана 314 став 2, а у вези са чланом 308 став 1 ЗПП, након припремног рочишта прихватио предложене доказе од стране тужених, и то увидом у списе више судских предмета, иако су тужени били преклудирани у праву за предлагање нових доказа. Ово имајући у виду да се управо овим доказима потврђују тврдње тужених да је тужилац основано искључен из наслеђа својеручним завештањем пок. ГГ, јер је утврђено да је тужилац водио велики број спорова против пок. оца, због чега је било основа за извођење ових доказа.

Не стоје ни наводи из жалбе тужиоца да је ожалбена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, имајући у виду да су разлози о битним чињеницама јасни и да су у складу са утврђеним чињеничним стањем. Првостепени суд је на страни 17 образложења ожалбене пресуде навео јасне разлоге из којих није прихватио изјаву тужиоца, јер она није била оверена пред надлежним органом.

Неосновани су и наводи жалбе тужиоца да првостепени суд у образложењу одлуке није навео да је он оспорио исказе сведока, чиме чињенично стање није у потпуности утврђено. Наиме, према члану 7 ЗПП, странке су дужне да изнесу све чињенице на које заснивају своје захтеве и дужне су да предложе доказе којима се те чињенице утврђују. Суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа и одлуку доноси по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, односно на основу резултата целокупног поступка. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа, од рангирања доказа према доказној снази и о начину испитивања појединог доказа. Суд према специфичности конкретног случаја слободно, без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама по правилима логике. Правилној оцени изведених доказа, у смислу члана 8 ЗПП, претходи пре свега потпуна анализа садржине исказа сведока и парничних странака у контексту оних чињеница које су суду релевантне и важне за доношење одлуке. Првостепени суд је поступајући у складу са наведеним овлашћењима навео разлоге због којих и у ком делу прихвата исказе странака и саслушаних сведока, а који су у складу са осталим писаним исправама, односно стањем у осам судских поступака.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима поступка садржана у ставу петом изреке, имајући у виду да је наведена одлука донета правилном применом одредаба из члана 153 и 154 ЗПП, због чега су неосновани жалбени наводи тужиоца и тужених којима се побија одлука у том делу.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност

и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд, применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом трећим изреке, у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да су жалбе странака оцењене као неосноване, а да трошкове које су тужени имали на име састава одговора на жалбу нису били нужни и неопходни за вођење другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
др Драгица Попеску, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић